

رسانه رادیو و تلویزیون

یادداشت

راسخ‌تر از همیشه در مسیر ابلاغ «مکتب انقلاب»

رضا کوچک‌زاده

مدیر رادیو گفت‌وگو

این کارزار وسیع و فراگیر، رفیع و فاخر بوده و رسالت و نقش بایسته و مهمی را در عرصه‌های تقابل با جنگ روانی معاندین برعهده دارد. در این بین، شبکه رادیویی « گفت‌وگو» از جمله سنگرهای قدرتمند رسانه‌ای کشور در عرصه صداست، که تلاش می‌کند با بهره‌گیری از ظرفیت کارشناسی و نخبگانی کشور در حوزه‌های مختلف فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، علم و فناوری، در قالب برگزاری نشست‌های تخصصی، برنامه‌های گفت‌وگو محور و مستند ضمن روشنگری در مقابل شبهات و شکاکیت‌های القایی دشمن، به تبیین و ترویج اهداف و ارزش‌های نظام مقدس انقلاب اسلامی بپردازد. در دورانی که جنگ بلوک رسانه‌ای نظام سلطه و بدخواهان مردم ایران، تضعیف زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی کشور و اعتماد اجتماعی مردم را هدف قرار گرفته است، رادیو گفت‌وگو تلاش می‌کند با بصیرت افزایی و شکست حصر تبلیغاتی دشمن، به‌گوشت‌های از مطالبات ملی و نیازمندی‌های رسانه‌ای مخاطبان پاسخی قانع‌کننده داشته باشد. امروزه نیز در چهل و دومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، جنگ رسانه‌ای دشمن به موازات جنگ اقتصادی با هدف ایجاد یاس و القای توهم بن‌بست در کشور، روز به روز تشدید شده است و در این مسیر رسالت ما در رادیو گفت‌وگو را سنگین‌تر از گذشته کرده است. چنین است که «مقابله با جنگ نرم و شکست حصر تبلیغاتی دشمن»؛ «مقابله با تظہیرسازی رژیم فاسدپهلوی»؛ «تبیین و بازنمایی ایرگفتمان اقتدار و گفتمان ارجمند و راهبردی ما می‌توانیم»؛ «تبیین و بسترسازی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی»؛ «تجزیه و تحلیل مسائل سیاسی، اقتصادی و فرهنگی روز»؛ «روشنگری در ارتباط با آفات و فرصت‌های فضای مجازی»؛ «آگاهی بخشی در مسائل سیاست خارجی و تبیین دیپلماسی عزتمند و تراز انقلاب اسلامی» و… بخشی از تلاش‌ها و اقدامات و رسالت این رادیو است. در همین راستا، ویژه برنامه‌های مختلفی همچون «شب چراغ»، «نگنه احد»، «بر بلندای افتخار»، «معیار»، «ما می‌توانیم»، «گوشه‌هایی از تاریخ پهلوی»، «اسناد لانه شیطان»، «نگاهی به آینده»، «مهر خاوران»، «هوای بهمن»، «بدون خط خوردگی»، «رویداد»، «حیات خلوت»، «خیابان انقلاب» و… برای پخش در این دهه تدارک دیده شده است؛ برنامه‌هایی که مستدل و با بیانی استوار، در مسیری روشن‌گرا نه به‌هجوم رسانه‌های نظام رسانه‌ای معاندین پاسخ خواهد داد.

کتاب سال ۲۰۲۰ آسیا ویژن

کتاب سال ۲۰۲۰ آسیا ویژن

در مستند آخرین تاج به بحث ولخرجی‌های محمدرضا پهلوی پرداخته شده است

عکس:

روابط عمومی برنامه

جایزه «برترین پوشش خبر فوری» ABU به صداوسیما رسید

سازمان صداوسیما در جشنواره اتحادیه رادیو و تلویزیون های آسیا و اقیانوسیه برگزیده جایزه «برترین پوشش خبر فوری» شد.

به گزارش جام جم، مراسم جشنواره خبری اتحادیه رادیو و تلویزیون‌های آسیا و اقیانوسیه (ABU)، روز هشتم بهمن به صورت آنلاین برگزار شد. حدود هزار گزارش

روایتی از آخرین تاج

مستند آخرین تاج با محوریت ولخرجی محمدرضا شاه از شبکه دو پخش می‌شود

یکی از پایه‌های اصلی نارضایتی مردم در سال‌های پایانی حکومت آخرین شاه پهلوی، ولخرجی‌های محمدرضا شاه بود. زیرا او درآمدهای بالای نفتی را صرف امورات شخصی می‌کرد و همین باعث شده بود تا انتقادهای مردمی بیشتر شود. همچنین هزینه‌های بسیار که او صرف جشن‌های ۲۵۰۰ ساله می‌کرد یکی از عوامل افزایش فقر و بدهی مردم ایران برای سال‌ها شد. نکته جالب این بود که هیچ‌کدام از ایرانی‌ها در این جشن‌ها نمی‌توانستند حضور پیدا کنند به جز خود درباریان و نوکران شان. در واقع همه هزینه‌های سرسام‌آور از جیب ملت هزینه می‌شد و با این وجود کسانی که هیچ سودی نمی‌بردند خود مردم بودند. بنابراین همین بخش از تاریخ دستمایه ساخت مستند شده و گروه سیاسی شبکه دوی سیمادر مستند آخرین تاج به این موارد پرداخت کرده است. این گروه تهیه و کارگردانی اثر را به محسن اولیایی سپرد که در کارنامه‌اش ساخت مستندهایی با محوریت انقلاب کم ندارد. از او در ۱۲ بهمن هم مستند پرواز پیروزی روی آنتن شبکه دو رفت و حالا در تازه‌ترین ساخته‌اش درباره انقلاب سراغ موضوع ولخرجی‌های محمدرضا شاه رفته که از همین شبکه پخش می‌شود. به همین دلیل با تهیه‌کننده و کارگردان مستند و حامد باقری تنها گوینده این مستند به گفت‌وگو نشسته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

فاطمه عودباشی

رسانه

چرا آخرین تاج؟

هر اثر نمایشی و غیرنمایشی بر مبنای اهدافی ساخته می‌شود و معمولاً سازندگان هم علاقه‌مند هستند دست روی موضوعاتی بگذارند که کمتر دستمایه ساخت اثری شده باشد یا این‌که سعی می‌کنند از زاویه تازه‌تری به موضوع نگاه کنند. این اتفاق در مستندهای انقلابی که با شروع ایام ده فجر روانه شبکه‌های مختلف سیما شده، رخ داده است و مستندسازان سعی کردند از زوایای متفاوت به موضوع انقلاب نگاه کنند. گروه سیاسی شبکه دو سیما هم مستثنا از این موضوع نیست و تلاش کرده با تهیه مستندهای متنوع از انقلاب، اطلاعات بسیار کاربردی در اختیار مخاطبان بگذارد، به‌ویژه مخاطبان نسل جوان که در آن برهه از تاریخ حضور نداشتند. اولیایی، کارگردان و تهیه‌کننده، درباره محوریت مستند آخرین تاج می‌گوید: «تا به امروز مستندسازان مستندهای مختلفی از انقلاب ساخته و روانه آنتن کرده‌اند. اما آنچه اهمیت دارد این است که بتوانیم از زوایای تازه‌ای به مفاهیم انقلاب نگاه کنیم و اطلاعات جدیدی در اختیار مخاطبان قرار بدهیم. به همین دلیل ما در مستند آخرین تاج به وقایعی که بعد از روی کار آمدن محمدرضا شاه رخ داده، می‌پردازیم و تمرکز روی ولخرجی‌هایی داشتیم که او انجام داده بود. محمدرضا شاه سال ۱۳۲۰ بر تخت نشست اما ۲۶ سال بعد یعنی ۴۴آبان ۱۳۴۶ مراسم تاجگذاری را انجام داد. برای برگزاری این مراسم هزینه‌های سرسام‌آوری شد. در واقع در آن مقطع زمانی که قیمت نفت افزایش یافت، او به‌جای این هزینه را صرف کارهای زیرساختی در کشور انجام بدهد، صرف هزینه‌های شخصی می‌کرد. همچنین در جشن‌های ۲۵۰۰ ساله و جشن هنر شیراز نیز از درآمدهای نفتی استفاده می‌شد و ما در مستند آخرین تاج به همه ولخرجی‌های محمدرضا شاه پرداختیم که همه این موارد نارضایتی مردم را به دنبال داشت و منجر به انقلاب شد. البته سفارش‌دهنده این مستند گروه سیاسی شبکه دو بود که ویژه مناسبت‌ها، مستندهایی متنوع تولید و روانه آنتن می‌کند. برای ایام دهه فجر هم مستندهایی سفارش داده بود و قرعه به‌نام ما افتاد تا بتوانیم درباره این بعد از تاریخ، مستند آخرین تاج را بسازیم.»

خبری به بخش خبری آن اتحادیه موسوم به Asiavision ارسال شده بود که داوران، صد اثر برتر را برگزیده و جوایزی را در هفت بخش اصلی به برندگان اعطا کردند. در این میان سازمان صداوسیما در بخش جایزه «برترین پوشش خبر فوری» برگزیده و در دو بخش «برترین گزارش خبری» و «برترین تصویربرداری خبری» نیز

نامزد دریافت جایزه شد.

بستر تبادل اخبار Asiavision، یک پیوند مهم برای بسیاری از رادیو و تلویزیون‌ها در آسیا و اقیانوسیه است که از زمان راه‌اندازی آن در سال ۱۹۸۴، تبادل اخبار روزانه، رویدادهای مهم روز و منبع عمده‌ای از اخبار را برای اعضای خود فراهم می‌کند.

بهره بردن از تصاویر آرشیوی

مستند آخرین تاج در قالب مستندهای آرشیوی است که تهیه شده و از شبکه دو پخش می‌شود. تهیه‌کننده این مستند دراین باره توضیح می‌دهد: به نظر کسانی که در ساخت مستندهای تاریخی فعال هستند باید علاقه‌مند به مسائل تاریخی بوده و دغدغه‌مند باشند، زیرا در غیر این صورت نمی‌توانند مستندهایی بسازند که کاربردی برای مخاطبان باشند، چون مستند باید جنبه آموزشی هم برای بینندگان داشته باشد. بنابراین مستندساز باید مسیر پژوهش را درست رفته باشد و درباره بخش‌های مختلف کارش تحقیق و پژوهش انجام داده باشد تا به‌قول معروف دست‌پر راهی کار شود. ما هم برای ساخت مستند آخرین تاج از منابع مختلف استفاده کردیم، البته من قبل از تولید این مستند مطالعاتی داشتم و سعی کردم برای ساخت این مستند از اسناد استفاده کنم تا بر اساس واقعیات حرف بزنیم که برای مخاطبان هم تأثیرگذارتر باشد. همچنین عکس‌ها، تصاویر آرشیوی و قراردادها را رصد کردم تا از بهترین تصاویر آرشیوی استفاده کنیم و اگر برخی از این تصاویر به لحاظ کیفیت مناسب نبودند روی تنظیم نور کار کردیم تا بتوانیم مستند قابل قبولی برای مخاطبان آماده پخش کنیم. درمجموع تحقیق، نگارش و تولید این اثر یک ماه زمان برد.»

طبق اسناد صحبت کنیم

به گفته محسن اولیایی، مستندسازان آرشیوی باید به این موضوع توجه کنند که طبق اسناد کارشان را انجام بدهند تا بیشتر دیده شود. وی توضیح می‌دهد: «نسل جوان علاقه‌مند نیست آثاری تهیه و پخش نماییم که ماقضاوت کنیم. آنها علاقه‌مند هستند که همه خوراک را در اختیارشان بگذاریم تا خودشان بر اساس دیده‌ها و شنیده‌ها قضاوت کنند. به همین دلیل وقتی ما در مستندهای انقلابی بر اساس اسناد و واقعیات عمل کنیم، مسلماً می‌توانیم نظرشان را جلب کنیم، زیرا تأثیری که اسناد دارد چیز دیگری نمی‌تواند داشته باشد. بنابراین ما به‌جای قضاوت‌کردن فقط در یک اثر از مستندات حرف بزنیم تا آنها هم بر اساس چیزهایی که می‌بینند قضاوت کنند. وی ادامه می‌دهد: از سوی دیگر تلویزیون مخاطبان گسترده‌ای دارد و می‌تواند به واسطه آثار مختلف نفع‌ت‌ها مخاطبان را سرگرم کند، بلکه به آنها آموزش هم بدهد. با توجه به این‌که مطالعه مردم ما کم است و کمتر کتاب می‌خوانند، به همین دلیل ما در قالب کارهای نمایشی و غیرنمایشی می‌توانیم از اتفاقات مختلف تاریخی بگوییم. بنابراین مستند هم یکی از قالب‌هایی است که می‌تواند اطلاعات خوبی را به مخاطبان انتقال دهد. با توجه به این‌که تاریخ معاصر کشورمان هم پرتنش است، بنابراین نیاز است تا اطلاعات صحیح از تاریخ به بینندگان ارائه شود. متن نریشن مستند آخرین تاج را هم حامد باقری تنها می‌خواند که تلاش کرده با صدای خوب و لحن مناسب روایت این مستند را به‌درستی انجام دهد تا مخاطبان هم ارتباط خوبی دریافت کنند.»

گوینده باید مراقب لحن گفتارش باشد

کردم خیلی لذت بردم، زیرا احساس کردم کاملاً طبق پژوهش انجام شده است. بنابراین وقتی من خواستم متن را بخوانم تلاش کردم تا لحن گفتارم با تصاویر هم هماهنگ باشد. به عنوان مثال وقتی قرار است گوینده‌ای درباره اتفاقات ۲۸ مرداد بخواند باید لحنش کمی با غم همراه باشد، اما وقتی درباره سال‌های پیروزی انقلاب و شور و حال مردم می‌گوییم باید لحن گوینده متناسب با این حال و احوال مردم باشد. در مجموع من هم سعی کردم به سهم خودم ادای دین داشته باشم و لحن گفتارم کاملاً با فضای مستند همخوانی داشته باشد.»

برخی بر این باور هستند که کار گویندگان سخت نیست زیرا فقط کافی است

یک صدای خوش داشت و متنی را با دقت خواند. در حالی که این طور نیست و باید گوینده، اوج و فرود صدایش را در هنگام قرائت متن متناسب با صحنه تنظیم کند. حامد باقری تنها هم گوینده مستند آخرین تاج است. وی درباره گویندگی این مستند توضیح می‌دهد: «آقای محسن اولیایی، تهیه‌کننده و کارگردان این مستند از دوستان قدیمی من هستند و شناخت خوبی نسبت به هم داریم. وقتی متن مستند آخرین تاج را در اختیارم گذاشتند و مطالعه

۱

ماجرایی قهر معاون رئیس جمهوری چه بود؟

یک ابتکار جنجالی!

۱ معاون امور زنان و خانواده

ریاست جمهوری با انتشار توییتی خبرساز شد. ماجرا از این قرار است که معصومه ابتکار در اقدامی عجیب

استودیوی برنامه «سلام صبح بخیر» شبکه سه را ترک کرد. محمدرضا باقری، سردبیر و مجری این برنامه هم در پاسخ به این توییت واکنش نشان داد که برای اطلاع از چند و چون این ماجرا با او تماس گرفتیم تا شرح حال این اتفاق را از زبان او بشنویم. وی در این باره می‌گوید: «برنامه‌های زنده به این شکل است که مهمان باید ۳۰ تا ۴۵ دقیقه قبل از برنامه در استودیو حضور داشته باشد و هماهنگی‌های قبل از برنامه هم انجام شود و میکروفن وصل شده و مهمان گرم شود و طبق کنداکتور برنامه نوبت به مهمان برسد. خانم ابتکار هم به همراه خانم ابتهاج که منشی بامسئول دفترشان است، نیم‌ساعت پیش از برنامه در محل حاضر شد و بعد از نیم‌ساعتی که

۲

زینب علیپور طهرانی رسانه

همچنین عنوان می‌کند: «از آنجا که برنامه زنده حساسیت‌های خاصی دارد و استودیو باید مکان امنی باشد و هیچ‌کسی هم نمی‌تواند بدون هماهنگی وارد شود، من و تهیه‌کننده و سایر عوامل به جهت رعایت نظم و دستورالعمل‌هایی که وجود دارد از ایشان خواستیم از استودیو خارج شوند و اجازه بدهند در نوبت‌شان وارد استودیو شوند اما ایشان از ادبیات نادرستی استفاده کردند و گفتند که من می‌روم. ما هم ایشان را به بیرون از استودیو هدایت کردیم. اتفاقاً میکروفن‌را که به ایشان وصل شده بود باز کردند و هنگام خروج به ما فحاشی کردند و گفتند شما نجس و منافقید و من نباید می‌آدم و شما وقت من را گرفتید. سه چهار بار هم به حالت شعار به ما گفتند: منافق! منافق! همراهشان هم ما را تهدید کردند و گفتند برای شما بد خواهد شد! یعنی هم به ما ناسزا دادند و هم تهدید کردند و رفتند و در توییتی خلاصه‌وقع هم گفتند اما ما روی آنتن هم بعد از این اتفاق توضیحی به مخاطب ندادیم.»